

برایان مگی فلسفه را از درون دیارتمان‌ها به حوزه‌های اجتماعی آورد

برایان مگی با برنامه تلویزیونی «مردان اندیشه» هم ساحت‌های اجتماعی را نشان داد و هم فلسفه را از درون دیارتمان‌ها به حوزه‌های جامعه آورد. او مردم را با اهمیت بنیادین تفکر فلسفی آشنا ساخت.

برایان مگی با برنامه تلویزیونی «مردان اندیشه» هم ساحت‌های اجتماعی را نشان داد و هم فلسفه را از درون دیارتمان‌ها به حوزه‌های جامعه آورد. او مردم را با اهمیت بنیادین تفکر فلسفی آشنا ساخت.

به گزارش خبرنگار مهر، برایان مگی، فیلسوف، روزنامه‌نگار و سیاستمدار بریتانیایی روز گذشته ۲۶ ژوئیه درگذشت. قاسم پورحسن، استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبایی در یادداشتی به مناسبت درگذشت وی به تأثیرات اندیشه و اقدامات فلسفی او پرداخته است:

برایان مگی، متفکر، نویسنده، شاعر، ادیب و پژوهشگر اهل انگلستان در ۲۶ ژوئیه ۲۰۱۹ (۵ مرداد ۱۳۸۹) در سن ۸۹ سالگی درگذشت. او در تمام دوران تحقیق و نویسندگی اش کوشید تا وجه عملی و اجتماعی فلسفه را عیان سازد و دستاوردهای فلسفی و عقلی را در میان مردمان گسترش دهد. گرچه تخصص مگی، فلسفه قرن بیستم بود اما با فیلسوفان مختلف در باب تمام دوران فلسفه گفتگو کرد. کانت، شوپنهاور، نیچه، راسل، ویتگنشتاین و کارل پوپر بیشترین تاثیر را بر وی گذاشتند.

برایان مگی از ابتدای دهه هفتاد میلادی، زمانی که تنها سی سال داشت دست به تدوین کتاب زد. «زندگی در خطر» نخستین اثری بود که از مگی چاپ شد. پس از آن پژوهش‌ها بر روی تفکر و آثار «واگنر» را آغاز کرد که تا پایان عمرش ادامه یافت. واگنر و فلسفه ۲۰۰۰ م، جنبه‌هایی از واگنر ۱۹۶۸ م، صدای ترستان، واگنر و فلسفه ۲۰۰۱ م، واگنر یک فیلسوف ۲۰۰۴ م، از جمله آثار مکتوب مگی درباره واگنر است. فلسفه و جهان واقعی ۱۹۸۵ م، یکی از آثار مهم مگی است که مورد توجه قرار گرفته و وی کوشید تا حیث انضمامی فلسفه را تبیین سازد. بخش‌های مهمی از تلاش‌های علمی برایان مگی معطوف به فیلسوفان و فلسفه انگلیسی گردید. در سال ۱۹۷۱، اثری با عنوان «فلسفه مدرن بریتانیایی» به چاپ رساند که محصول گفتگوی وی با فیلسوفان حوزه انگلستان بود که در رادیو بی بی سی در زمستان ۱۹۷۰ پخش شد. در این کتاب وی با «آیر» درباره فلسفه تحلیلی «جی. ال. آستین» درباره زبان و معرفت‌شناسی، پیتر استراوسن درباره نظریه توصیفات راسل و حلقه وین و ویتگنشتاین گفتگو کرد.

همان‌طور که در کتاب گفتگوی فلسفی «Talking philosophy» که به سال ۲۰۰۱ نشر یافت، پانزده گفتگو با متفکران برجسته سده بیستم صورت داد که از تلویزیون بی بی سی پخش شده و تاثیر بسیاری بر جای نهاد. دو کتاب درباره شوپنهاور نگاشت. نخست در ۱۹۸۳ کتاب «فلسفه شوپنهاور» را به رشته تحریر درآورد که مطالعه‌ای شایسته و جامع درباره شوپنهاور بود و افتخارات خوبی نیز برای او به‌مراه داشت و دومی در سال ۱۹۹۰ بود با عنوان «فهم نادرست از شوپنهاور». درباره کارل پوپر غیر از گفتگوهای زیادی که با وی داشت دو اثر درباره آرای او نشر داد: نخست در سال ۱۹۷۳ و سپس در سال ۱۹۹۸ که هر دو با عنوان «پوپر» بود.

کتاب «Making the most of it» کوشش بسیار در سال ۲۰۱۸ آخرین اثر چاپ شده مگی محسوب می‌شود که جایزه جی. آر. آکرلی را برای او به ارمغان آورد. پیش از آن کتاب «Ultimate Questions» (پرسش‌های بیکران» را در ۲۰۱۶ به چاپ رساند.

مگی در این کتاب عنوان می‌کند که ما آدمیان فهمی از وجودمان نداریم. ما تنها چشمانمان را گشودیم و خود را در این عالم یافتیم. ما نیاز بنیادین به فهم از خویشتن و فهم از عالمی داریم که در آن می‌زییم. برهان و عقل ما را به راهی طولانی و دراز می‌برد اما اسرار همچنان باقی می‌مانند. زمانیکه اذهان و احساس‌هایمان نتوانند فهمی حقیقی را شکل دهند، ایمان ظهور می‌کند اما ایمان، معرفت نیست.

برایان مگی پیش از روی آوردن به مطالعات فلسفی در دوره جوانی (بیست و یک سالگی) به ادبیات، شعر و موسیقی علاقمند بود. در سال ۱۹۵۱ اولین مجموعه شعرش را به چاپ رسانید. یک دهه پس از نوشتن آثاری در حوزه موسیقی، ادبیات، سیاست و فلسفه (آثاری درباره واگنر، انقلاب دموکراتیک (۱۹۶۴)، فلسفه مدرن بریتانیایی (۱۹۷۱)، رادیکالیسم جدید (۱۹۶۲)) به گفتگوهای رادیویی-تلویزیونی روی آورد. و در اوایل دهه هفتاد میلادی برنامه رادیویی فلسفه جدید

انگلستان و نیز برنامه تلویزیونی «مردان اندیشه» روی آورد. وی با فیلسوفان مهمی همچون آیر، گیلبرت رایل، هیلاری پاتنام، آیزیا برلین، هربرت مارکوزه، هربرت ویلیامز، کارل پوپر و مک اینتایر به گفتگو نشست. با این برنامه بود که برایان مگی هم ساحت های اجتماعی را نشان داد و هم فلسفه را از درون دپارتمان ها به حوزه های جامعه آورد. او مردم را با اهمیت بنیادین تفکر فلسفی آشنا ساخت.

برایان مگی در ایران از قاب تلویزیون دیده شد و بسیاری از آثارش که به بیش از بیست و پنج اثر می رسد کمتر در ایران خوانده شد. مگی فیلسوفی بود که دغدغه عمومی کردن فلسفه و آگاهی بخشیدن به جامعه را داشت جامعه ای که به باور او از فلسفه دور شده بود و بحران و نزاع های دوره معاصر را ناشی از فقدان تفکر فلسفی و عقلی می دانست. او مردمان را با بنیان های پر اهمیت فلسفه و عقل روبرو ساخت و قدرت تفکر و اندیشه فلسفی را در زندگی انسان ها عیان کرد.